

Redacția și Administrația:
 — CERNĂUȚI —
 strada Treimeii Nr. 14,
 unde sînt a se trimite tot
 felul de scrisori, cereri și
 bani.
 Epistole nefrancate nu se
 primesc.

LUPTA

Prețul de abonament:
 Un an 2.— cor.
 Jumătate de an . 1.— „
 Un număr . . . 14 bani
 Apare:
 în întâia Duminică a fie-
 cărei luni.

Organul partidului social-democrat din Bucovina.

„Muncitori din toate țările, uniți-vă!

CAROL MARX.

Un sfert de veac s'a împlinit, de cînd a încetat din viață cel mai mare luptător al proletariatului (muncitorimeii), acela care a încheșat prima mișcare de clasă a muncitorimeii și a formulat temeliile ei științifice — Carol Marx. Proletariatul internațional (de orice nație) aduce din nou memoriei sale prin osul de recunoștință și admirație și, reamintînd viața și faptele marelui său apostol, el caută a le face cunoscute la cit mai mulți, spre a servi de „incurajare luptătorilor bătrîni și de pildă celor tineri“.

Carol Marx se născu în Trier, oraș din Germania apuseană în 5 Mai 1818. Copilăria și-o petrecu Marx în casa părintească, cum și în aceea a consilierului de regență Ludvig de Westfalen, un prieten de aproape al familiei; aici își găsi primii tovarăși de joc, pe Jenny, care mai tîrziu îi deveni soție, și pe Edgar de Westfalen. Prima educație (creștere) și odată cu aceasta dorul de învățătură, le primi de la tatăl său — care a fost notar și avocat — și de la tatăl viitoareii sale soții. După ce termină cursurile pregătitoare, urmă la universitățile din Bonn și Berlin, unde studiază dreptul, istoria și filosofia.

În anul 1842, odată studiile terminate, Marx avu de gînd să se stabilească ca docent de filosofie la universitatea din Bonn, dar renunță curînd la acest plan, pentru a se arunca deadreptul în o activitate, către care natura sa îl împingea — activitatea politică.

Marx a dus o viață zbuciumată de pribegie cît timp a trăit. În Germania, Franța, Belgia, ori-unde s'a oprit, se ocupă cu politica și cu scrierea de articole și cărți revoluționare în folosul poporului apăsător. Nici mirare, că a fost din pricina asta gonit din țările amintite, căci celor puternici și bogați le-a fost el un ghimp prea mare în ochi. Traiul lui familiar sub astfel de împrejurări a suferit greu și în casa lui Marx a domnit adesea mizeria și lipsa cea mai mare.

Cel mai lung timp al vieții sale Marx a trăit în Londra, capitala Angliei, de unde n'a fost gonit nici odată, acolo a și scris el opul său cel mai mare în trei tomuri, „Capitalul“; acolo și-a înmormîntat iubita lui soție la anul 1881, acolo a murit și el la 14 Martie 1883.

Marx a fost un luerător aprig și viguros, cum rar cîndva să fi fost altul. Cunoștințele lui în toate direcțiunile erau uimitor de bogate. Operile lui și le-a scris în nemțește, englezește și franzezește. La 50 de ani învăță rusește și după 6 luni de studiu ceti deja opuri grele în limba aceasta.

Ca luptător adevărat, el își urmă mîndru și senin drumul său, drumul greoiu și spinos al apostolului poporului dezmoștenit, batjocurit și hulit de lumea ce nu-l pricepea, părăsit une-ori chiar de tovarăși.

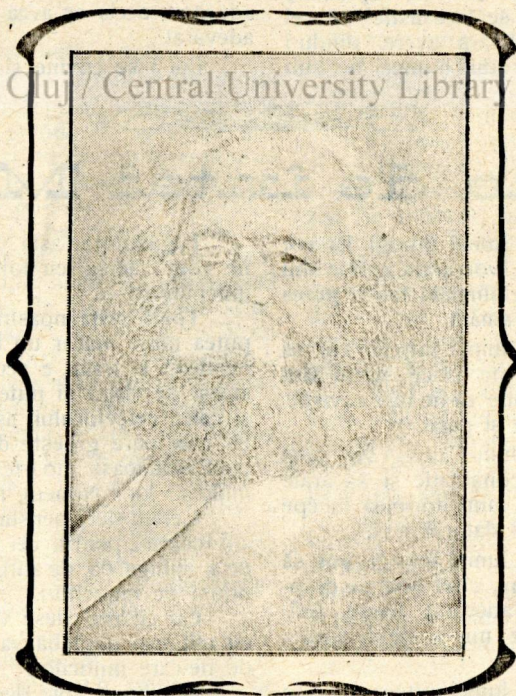
Cu o îngrijire de părinte se interesa el de dezvoltarea intelectuală a tuturor tinerilor, cari îl încunjurau. Nici odată nu obosea în a-i îndemna la muncă și la studiu. Dovadă ce datorîntă simțea el în sine, sînt cuvintele lui:

„Trebuie să educ (cresc) bărbați, cari vor urma cu propaganda comunistă și după mine“; sau: „Acei ce au fericierea de a se deda scopurilor științifice, trebuie să-și puie cel dintăi cunoștințele sale în serviciul omenirei“.

Marx însuși a dat pilda cea mai frumoasă, sînd timp cît a trăit numai și numai în serviciul omenirei.

Cele mai vajnice din scrierile lui Marx sunt: „Manifestul comunist“ și opul mare „Capitalul“ în trei tomuri.

„Manifestul comunist“ a fost scos de Marx împreună cu prietenul său Engels la Brüssel (Belgia) în anul 1848, scurt timp înainte de izbucnirea revoluției. Manifestul comunist va rămînea în istoria mișcării muncitorești un document neperitor. El este piatra fundamentală a socialismului științific, „evanghelia“

➡ Pregătiți-vă de 1 Mai, sărbătoarea Muncii! ➡

social-democrației moderne. Marx arată în scrierea aceasta, cum toate schimbările în istoria omenirii, de la leagănul ei și pînă azi, sînt datorite interesului și trebuințelor economice a anumitelor clase, cari prăbușind apăsarea clasei cîrmuitoare, pun temelia unei societăți nouă. Astfel am ajuns noi treptat la alcătuirea socială de azi. Proprietatea privată a burghezimei (capitaliștilor) este temelia societății de azi.

Pentru muncitorime (clasa proletară) însă tocmai proprietatea privată e singura pricină a rezelor de azi, de aceia muncitorimea este dușmană capitalului. Muncitorimea joacă deci acum sub formă de mișcare socialistă rolul revoluționar, ea tinde a schimba alcătuirea de azi într-o alcătuire nouă, temelia căreia poate fi numai și numai proprietatea obștească (colectivă). Lupta de clasă a muncitorimei va fi deci mijlocul, prin care va peri capitalismul și se vor schimba toate spre bine.

„Proletari (muncitori) din toate țările, uniți-vă!“ strigă pentru întia oară „Manifestul comunist“ în toate colțurile lumii — și proletarii de toate națiunile își întinseră frățește minile, închegînd cea mai uriașă uniune, pe care a cunoscut-o vreodată istoria — Internaționala. Și Internaționala este opera lui Marx! Cu izbînda muncitorimei internaționale (de toate națiile) se va sfîrși ori-că luptă de clasă, fiind învingătoare cea de pe urmă clasă asuprită.

În opul (scrierea) mare „Capitalul“, la care a muncit Marx timp de 20 ani și mai mult, a descoperit marele apostol socialist normele exploatării, adică: de cînd a perit munca devalma și averea obștească, de atunci storc unii folos din munca altora. Această exploatare (stoarcere de folos din muncă) se face astfel, că cel cu avere îl pune să lucre pe acel fără avere, dîndu-i muncitorului numai o parte din rodul muncii lui sub

nume de plată. Astfel se face, că oameni, cari nu lucră de fel, înmulțesc averea lor din munca altora; din prada acestei munci străine se compune capitalul.

Marx se întrebă, ori de vor rămînea de veci aceste norme de exploatare și răspunde că ba. Numărul capitaliștilor — zice el — trebuie să scadă, căci cel mare îl înghite pe cel mic, astfel că tot capitalul și averile se string pe zi ce trece în tot mai puține mîni. De altă parte cresc rîndurile celor dezmoșteniți, rîndurile celor, cari sînt nevoiți a vinde capitaliștilor unica marfă care o au, puterea de a munci, pe un preț, care de abia ajunge, să se poată hrăni. Crescînd însă tot mai mult la număr, muncitorii vor cunoaște puterea lor și vor pune capăt despoierii capitaliștilor. Ei vor așeza în locul proprietății private averea obștească (proprietatea colectivă) cu alte cuvinte: vor întemeia societatea socialistă, care trebuie să se împlinească prin puterea legilor evoluției (desfășurării societății) descoperite de Marx.

Astfel ne-a descoperit Marx în scrierile și învățăturile sale căile, pe cari va porni mișcarea muncitorească pînă la țînta ei dezrobitoare, cînd deabia va domni pace, dreptate și iubire între toți oamenii.

El ne este nouă o pildă de luptător, apostol înțelept, om bun cu porniri blînde.

Astăzi, cînd mișcarea socialistă a muncitorilor a crescut — mulțumită îndrumărilor lui Carol Marx — afit de măreață și puternică, să ne amintim, că el ne este mîntuitorul nostru din întunericul neștiinței și al robiei.

Ce e și va rămînea Christos pentru un creștin adevărat, aceia ar avea să fie Marx pentru un socialist adevărat.

Lui îi se cuvîna slavă și mărire între muncitori!

Ziua de întăi Mai.

În ziua de 1 Mai muncitorii lumii întregi își vor manifesta năzuințele lor de clasă, vor arăta cari le sînt cererile, prin a căror împlinire neîntîrziată li s'ar putea îmbunătăți întru citva soarta lor amară.

În ziua de 1 Mai muncitorii lumii întregi vor să arate, că interesele proletarilor de orice neam sînt aceleași, că între asupriți nu trebuie să fie nici zavistie, nici ură, nici războiu — ci frăție și pace.

În ziua de 1 Mai muncitorii lumii întregi vor să treacă înaintea lor puterile lor conștiente și să arate stăpînitorilor de pretutindeni, că muncitorimea începe a se lumina asupra drepturilor și datoriiilor ei.

În ziua de 1 Mai muncitorii lumii întregi vor să arate, că se apropie ziua cea mare, cînd soarele dreptății va răsări asupra popoarelor adevărat libere, ferice și înfrățite și că acest soare nu poate fi aprins de cît de însăși muncitorimea.

În ziua de 1 Mai muncitorii lumii întregi vor cere ca de obicei și în anul acesta reforme, cari pot fi îndeplinite îndată, precum: **Reducerea legală a zilei de lucru la 8 ceasuri, votul egal în comună și dieta țării!**

Noi muncitori însă din Bucovina și din Austria întreagă avem să apărăm cu prilejul serbării de 1 Mai din anul acesta, o cerere deosebită, îndeplinirea căreia ne-a fost făgăduită de stăpînire la începutul sesiunii parlamentare din anul trecut. Această cerere este legea de asigurare pentru muncitori invalizi (neputincioși) și bătrîni, pentru văduve și orfani de muncitori.

Făgăduința asta făgăduință va rămînea, dacă nu ne vom rădica cu toții în ziua de 1 Mai, să cerem îndeplinirea ei.

Toată viața noastră ne ostenim și muncim, fără a putea pune măcar un ban la o parte, căci stăpînii sînt nemiloși și traiul e scump și greu; dar cînd suntem storși de vlagă și putere, ce-i soarta noastră? Șubul și călea cerșetorului, astea sînt răsplățile lumii de azi! Și cine oare grijește de văduvele și de orfanii voștri, cînd nemiloasa moarte vă zmulge prea timpuriu din mijlocul lor? Nimeni, traiul lor e plin de vai și chin!

Cerem deci pensii pentru cei bătrîni (de la 65 de ani înainte), pentru cei invalizi (storși de vlagă înainte de a ajunge 65 de ani), cerem sprijin pentru văduve și orfani de muncitori.

Cu cît mai dese vor fi rîndurile alaiului de 1 Mai, cu afit mai degrabă va fi împlinită reforma asta, dorită de fie-care muncitor.

Din bună voie deputații din tabăra stăpînitoare nu vor vota nici-cînd legea asta. Și ei sînt 400 la număr, pe vreme ce deputații socialiști, adică aleși de muncitori nu-s mai mulți de cît 87.

Numai sub biciul acestor 87 deputați socialiști în parlament și sub impunătoare demonstrație de 1 Mai pe străzile orașelor, vor cunoaște stăpînitorii de azi, că noi muncitori nu numai că n'am uitat de făgăduința dată, dar sîntem adînc jigniți, că legea de asigurare pentru bătrîni, invalizi, văduve și orfani încă pînă azi nu-i gata.

Veniți deci de sprijiniți cererea noastră prin îngroșarea rindurilor alaiului de 1 Mai. Inscripția de pe tabla, care se va purta în alaiu și care glăsuiește: **Cerem asigurarea celor bătrâni și invalizi, să ne fie lozinca noastră.**

Voi toți, cari munciți cu minile sau cu mintea, proletari de ori-ce fel, voi toți, cari simțiți nevoile ne-

dreptății de azi, voi toți, asupra cărora apasă alcătuirea de azi, voi toți, cari doriți o lume mai bună și mai dreaptă, — voi toți, trebuie să răspundeți ca un singur om la chemarea noastră și să veniți în număr cit mai mare, ca să sărbătorim ziua de **1 Mai.**

Să trăiască muncitorimea lumii întregi, să trăiască dezrobirea clasei muncitoare de pe toată fața pământului!

Sînteți voi oare creștini?

După Camilo Prampolini.

Tocmai cînd eșiră țărani și muncitorii din biserică, văzură ei în drum pe un bărbat, care urcîndu-se pe o masă, începu ast-fel să vorbească către sătenii adunați:

„Muncitorilor! Cu toții prăznuiți astăzi în bisericile și casele voaste învierea lui Christos. Intrebați însă conștiința voastră: Sînteți oare încredințați, că trăiți după sfințele legi și învățături, pe cari le-a propovăduit Christos și pentru cari a suferit el moartea?

„Luați aminte! Vă numiți creștini, fiindcă bolborosiți rugăciunile, cari le-ați învățat de la părinți, fiindcă vă spovediți, vă pricestuiți și vă țineți de toate cele-lalte rîndueli bisericești.

„Dară credeți voi, că asta-i de ajuns, ca să vă puteți numi creștini?

„Asta voi nu o puteți crede, amicilor și muncitorilor! Căci alt-fel ați ajunge la părerea ciudată, că cei dinții și cei mai credincioși urmași ai lui Christos n'au fost de loc creștini, fiindcă astfel de rîndueli bisericești nici nu le cunoșteau!

Cum au fost asupra ei dintăi creștini.

„Știți prea bine, că înainte de o mie și atîtea sute de ani, pe vreme ce Christos începu să propovăduiască învățăturile sale n'a fost nici preoți, nici episcopi, nici vlădică, nici papa din Roma și nici măcar biserici n'au fost; fiul sârmanului dulgher din Nazaret filcuia învățăturile sale pe străzi și piețe publice.

„Știți, că el unul sta împotriva tuturor, știți, că îl urmau numai oameni din tagma poporului de rînd: pescari, meseriași, femei și copii săraci; că bogătașii patriei sale, farizeii și cărturarii, la început îl rideau de nebun, dar mai tîrziu, cînd văzură, că ideile lui încep a prinde rădăcini, îl aruncară în închisoare, invinuindu-l, că ar fi un buclucaș, un vrăjmaș al alcătuirii de atunci și al religiunii. Și fiindcă credeau — răi și proști cum erau — că vor putea înmormînta odată cu Christos și învățăturile sale, îl făcură să sufere moartea crudă și rușinoasă, moartea pe cruce.

„Știți, că timp de 300 de ani și urmașii lui Christos au suferit prigonirile cele mai crunte; chiar poporul, care era prea necult ca să-i priceapă, îi prigonea și mii și mii din ei fură omorîți, aruncați ca pradă fiarelor sălbatice, încît ei trebuiau să-și ascundă credința lor ca niște făcători de rele.

„Știți, că după 300 de ani de luptă încetaseră în fine, pe vremea împăratului Constantin, prigonirile, de oare-ce numărul creștinilor a fost sporit peste măsură și mai tot poporul era deja în partea lor. Văzuseră atunci bogătașii și puternicii, că prigonirile nu mai folosesc și au hotărît să între cu toții în rîndurile creștinilor, punînd acolo mîna pe ocîrmuire. De atunci începură a se închina lui Christos ca lui D-zeu și pe vremea aceia s'au clădit cele dintăi biserici și s'au ivit cei dintăi preoți, cari au introdus spovedania, blagoslovirea și toate cele-lalte rîndueli, cari sînt obișnuite încă și astăzi.

Isus Christos și rugăciunile.

„Isus însă și învățăceii lui cei mai mari nu țineau nici una din aceste rîndueli. Din potrivă! După cum scrie evanghelia, Christos îi numea pe toți acei oameni, cărora — cum zicea el — „le plăcea să stea și să se roage prin școli și la colturile străzilor, ca să fie văzuți de oameni“, fățarnici. Și el spunea răzvedit, că unica rînduială religioasă, unica rugăciune pentru fie-care credincios ar avea să fie Tatăl nostru, zis în singurătatea camerei.

„Oare veți zice acuma, prieteni, că Isus Christos și urmașii lui cei mai buni din timpurile vechi n'au fost creștini? Nici nu vă vine în gînd să susțineți un lucru ca acesta.

Învățătura lui Christos.

„În ce fel au fost atunci bărbații aceștia creștini, dacă n'aveau nici preoți, nici biserici? În ce constă atunci învățătura lui Christos? Cari au fost ideile fundamentale, propovădite de el, cari au făcut aflita zgomoț și au pricinuit o luptă atît de aspră în potriua lui și a urmașilor săi?

„Iată ce învăța el: Isus era convins în adîncul său, că toți oamenii sînt copiii unui părinte ceresc, adecă ai lui D-zeu, iar în D-zeu el vedea o ființă de o dreptate și bunătate nemărginită. Cum se poate atunci — așa își punea el întrebarea — ca pe lume să fie aflita nedreptate? De ce sunt atunci oamenii împărțiți în bogați și săraci, în stăpîni și robi? De ce pe pe o parte sunt trîntori, ce trăesc în desfrîu și belșug, iar de altă parte săraci, cari suport neajunsurile cele mai amare? Îi oare cu puțință, că Dumnezeu, tatăl cel prea drept și bun, să vrie nedreptatea asta între copiii săi?

„Asta nu poate să fie, își zicea el; toată nedreptatea asta își are izvorul ei în neștiința și răutatea oamenilor. Dumnezeu nu poate să o vroiască! Dumnezeu vrea, că oamenii să trăiască ca frații și să împărțească avuțiile obștești pacinic între olaltă.

„Atunci — zicea Isus tovarășilor săi — trebuie să luptăm în potriua acestei nedreptăți grozave, în care sîntem născuți. Trebuie să năzuim la împărăția lui Dumnezeu, trebuie să o vroim cu seriozitate, adecă împărăția dreptății, egalității și frățietății între oameni. Aste, fraților muncitori, au fost gîndirile și învățăturile lui Christos.

Sînteți voi creștini?

„Și acuma ziceți-mi: Sînteți voi cu adevărat creștini? Simțiți voi în lăuntru vostru ura asta binefăcătoare în potriua celor rele? Purtați voi în lăuntru vostru năzuința asta dumnezeiască spre binele, precum le-a simțit Christos?

„Și ce faceți voi, ca să combateți răul? Și ce, ca să desăvîrșiți binele?

„Căci iată, fraților: voi puteți merge zilnic la biserică, puteți lua sfînta pricestanie în fie-care zi; de

remineți însă cu toate acestea nepăsători față de nevoile și nedreptățile ce vă încunjură, dacă nu faceți nimic, ca să le înlăturați, atunci nici n'aveți nimic obștesc cu Christos și urmașii lui, atunci n'aveți priceput învățătura lui și n'aveți drept să vă numiți „creștini“.

„Nu vedeți că „împărăția lui Dumnezeu“, dorită de Christos n'a venit pînă azi; căci oamenii n'au ascultat de învățătura lui cea adevărată, fiind ea prefăcută și schimosită de cei chiaburi și puternici. Și astăzi vedem nedreptăți strașnice pe pămînt și încă și mai mare de cît au fost odinioară. Vedem pe unii — puțini la număr — trăind în belșug și desfătări, iar milioane de oameni muncitori n'au nici pîne, nici învățămînt, nici creștere. Și voi, muncitori de fabrici și de cîmp, și voi sinteți din rîndurile acestor milioane de dezmoșteniți. Ce trebuie atunci să facem, ca să împlinim dorința lui Christos?”

Muncitori, uniți-vă!

„Dacă veți da mîna unul altuia, muncitorul de la țară cu muncitorul din oraș; dacă veți pricepe, că toți oamenii sunt egali (de-opotrivă) și așa dar nimeni nu

mai are drept, să se numească stăpînul aproapelui său și să trăiască din munca muncitorului; dacă nu veți trăi fie-care pentru sine și nu veți face concurență unul altuia; dacă în loc de asta veți împlini cuvîntul lui Christos: „Iubiți-vă între oalaltă ca frați!“ și veți înființa pretutindeni uniuni și societăți de muncitori, atunci vor peri, față de unirea crescîndă a clasei muncitoare, nedreptățile de azi, cum pier întinericul față de soarele ce răsare. Atunci se va ivi lumea bună și fericită, precum a dorit-o blîndul Christos: „Împărăția lui Dumnezeu!“

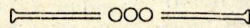
„Muncitori, puneți toată silința voastră, să o înființăm! De nu pentru noi, atunci măcar pentru nenorocirii voștri copilași!”

Lubiți dreptatea!

„Iată cuvintele lui Christos din propovăduirea sa de pe munte: „Feriți acei, cari is flămînzi și setoși de dreptate, căci ei se vor sătura; fericiți acei, cari sînt batjocuriți și prigoniti din pricina dreptății“.

„Iubiți deci dreptatea, luptați pentru ea, tovarășilor și muncitorilor și vă veți chema... socialiști!”

George Grigorovici.

Marșul întîiului Mai.

De Gh. A. T.

Urlă aerul de urale,
Steaguri roșii filfiesc,
Bluzi, opinci și haine negre
În convoiu se'nșiruesc.

Căci e ziua ce ne-anunță
Dezrobirea pe pămînt,
Iară trîntorilor lacomi
Urgisitul lor mormînt.

Vă'nșirați dar în coloane,
Îngroșați mindrul alaiu
Și cu toți să strigăm veseli:
Să trăiască întîii Mai!

S'a sculat muncitorimea,
Să serbeze pe'nții Mai;
Rînduri, rînduri vin să îngroașe
Mindrul, falnicul alaiu.

Ascultați, ce mindru cîntec!
Întîii Mai azi a venit:
Vestitorul libertății
Și-unui trai mai fericit.

Vă'nșirați dar în coloane,
Îngroșați mindrul alaiu
Și cu toți să strigăm veseli:
Să trăiască întîii Mai!

Programul Serbării de întîii Mai.

Vineri 1. Mai (18. April calendarul vechiu).

În Roș se adună muncitorii la oarele 7 $\frac{1}{2}$ dimineața, la casa muncitorilor Nr. 1117, în drumul mare lîngă „casa nemțască“. De acolo pornesc la Mănăsterești unde se unesc cu muncitorii de acolo, cari se adună la oarele 8 pe tolocuță. Cu toții pornesc cu muzică la locul de aranjare, unde se adună toți ceilalți muncitori din oraș și din suburbii, adevă în:

Piața teatrului vechiu în strada Școalei la „casa Muncitorilor“. De acolo pornesc cortegiul la oarele 10 cu steaguri și muzică prin oraș la grădina publică (sala de tir), unde se vor ținea cuvîntări în toate limbile despre:

Îmsemnarea întîiului Mai și asigurarea celor invalizi și bătrîni.

În cortegiu se va purta o tablă demonstrativă mare cu inscripția în toate limbile: Cerem asigurarea celor invalizi și bătrîni.

După miază-zii

Festivitate (petrecere) la oarele 3.

Jocuri și danțuri de tot felul; bande de muzică deosebite pentru danțuri rominești, rusești și nemțesti, Seara focuri artificiale, rachete, ș. a.

Întrearea la petrecere 20 bani.

Muncitori! Depuneți ori ce lucru, veniți cu toții la serbarea Munciei. Cu cît mai mulți veți veni, cu atît mai mult va folosi. Cu toți să cerem dreptul nostru: Asigurare pentru invalizi bătrîni, văduve și orfani.

Executiva partidului muncitoresc social-democrat.

Luati aminte!

Trageți folos din cuvîntarea cetită mai sus. Feriți-vă de profeți falși! Sub nume de „Creștini-sociali“ împlă ca și niște lupi răpitori în piele de miel — înșalători plătiți și trimiși de stăpîni iesuiți, ce vrau să vă încurce mințile și să vă frîngă unirea, căci li-e frică, că rîndurile voastre cresc și se va împlini mai iute „împărăția lui Dumnezeu“ pe pămînt, de care a vorbit Christos.

Deputații „creștini-sociali“ au glăsuț în parlament împotriva ieftinirii sării și mărfurilor de hrană, împotriva deschiderii granițelor. Așa numiții „creștini-sociali“ sînt vrăjmașii muncitorilor, vrăjmașii întîiului Mai, căci ei sunt slugi plătite de stăpîni, ca să vă întunece mințile!

Către cetitori!

Căutați de găsiți abonenti noi pentru „Lupta“, care, — în caz că vor spori abonamentele, — o să apară de două ori pe lună.

Cetiți și abonați „Viitorul social“, revistă lunară, sub direcțiunea Dr. C. Racovski, George Grigorovici și M. Gh. Bujor, Abonamentele se plătesc înainte și se fac pe adresa d-lui Ioan Sion, Iași, Strada Sf. Teodor 31, Romînia. În Austro-Ungaria: Pe un an 10 coroane, pe jumătate an 5 coroane. Un număr 1 coroană.